

ЕВОЛЮЦІЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ПІДХОДІВ ФОРМУВАННЯ ЗАСАД ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

© 2025 ДЯЧЕНКО Н. П.

УДК 330.34
JEL Classification: O30; O32; O39

Дяченко Н. П. Еволюція теоретичних підходів формування засад інноваційного розвитку

Метою дослідження є аналіз еволюції теоретичних підходів до формування засад інноваційного розвитку, виявлення ключових тенденцій і закономірностей, а також визначення перспектив подальшого розвитку теорії інновацій. Виявлено, що у стародавньому світі існувало кілька підходів до вмотивування виробників оновлювати товари і послуги. Ці підходи відрізнялися залежно від регіону, культури та історичного періоду. У взаєминах між виробниками та торговцями економічні стимули служили для вмотивування оновлювати товари та послуги для того, щоб залучити покупців, при цьому виробники прагнули покращити якість своїх товарів, знизити ціну чи запропонувати щось нове та унікальне. Серед соціальних чинників вмотивування виробників оновлювати товари та послуги був такий – у деяких культурах володіння певними товарами та послугами вважалося престижним, що й стимулювало виробників до створення більш розкішних і вишуканих виробів, які могли б задовольнити потреби заможних клієнтів. Технологічний прогрес завжди був базовим рушієм інноваційного розвитку, оскільки винаходи та відкриття нових технологій були важливим чинником оновлення виробничих процесів, товарів та послуг. Базовим чинником забезпечення економічного розвитку була державна політика, нормативні державні акти сприяли розвитку торгівлі, захищали права виробників і споживачів, сприяли впровадженню нових технологій та гарантуванню якості товарів та послуг. Відомими фундаторами класичної економічної теорії (XVIII–XIX ст.), які наголошували на важливості оновлення товарів та послуг, були Адам Сміт, Девід Рікардо та Жан-Батіст Сей. Приділили увагу дослідженню впливу впровадження інновацій на суспільний розвиток і розробники теорії еволюційної економіки (XX ст.), серед яких Йозеф Шумпетер, Річард Нельсон та Сідней Вінтер. Наголошено, що інноваційний розвиток є ключовим чинником успіху та конкурентоспроможності в сучасному світі.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, конкуренція, економіка, суспільний розвиток.

Табл.: 4. Бібл.: 11.

Дяченко Наталія Павлівна – кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри кібербезпеки, інформаційних технологій та економіки, Київський університет інтелектуальної власності та права Національного університету «Одеська юридична академія» (Харківське шосе, 210, Київ, 02121, Україна)

E-mail: n.diachenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4306-7665>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216565101>

UDC 330.34
JEL Classification: O30; O32; O39

Diachenko N. P. Evolution of the Theoretical Approaches to Forming the Foundations of Innovative Development

The aim of the study is to analyze the evolution of theoretical approaches to the formation of the foundations of innovative development, to identify key trends and patterns, as well as to determine the prospects for the further development of innovation theory. It has been found that in the ancient world, there were several approaches to motivating producers to update goods and services. These approaches varied depending on the region, culture, and historical period. In the relationships between producers and merchants, economic incentives served to motivate the updating of goods and services in order to attract buyers, as producers sought to attract buyers by improving the quality of their goods, lowering prices, or offering something new and unique. Among the social factors motivating producers to update goods and services was the perception in some cultures that owning certain goods and services was prestigious, which encouraged producers to create more luxurious and sophisticated products that could meet the needs of wealthy clients. Technological progress has always been a fundamental driver of innovative development, as inventions and discoveries of new technologies were an important factor in updating production processes, goods, and services. The fundamental factor ensuring economic development was State policy; regulatory State acts contributed to the development of trade, protected the rights of producers and consumers, promoted the implementation of new technologies, and ensured the quality of goods and services. The well-known founders of classical economic theory (18th–19th centuries) who emphasized the importance of the renewal of goods and services were Adam Smith, David Ricardo, and Jean-Baptiste Say. Attention was paid to the study of the impact of innovation implementation on societal development by the developers of evolutionary economics theory (20th century), among whom were Joseph Schumpeter, Richard Nelson, and Sidney Winter. The present article emphasizes that innovative development is a key factor for success and competitiveness in the modern world.

Keywords: innovations, innovative development, competition, economy, social development.

Tabl.: 4. Bibl.: 11.

Diachenko Nataliia P. – Candidate of Sciences (Public Administration), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Cybersecurity, Information Technology and Economics, Kyiv University of Intellectual Property and Law of National University «Odesa Law Academy» (210 Kharkivske Hwy., Kyiv, 02121, Ukraine)

E-mail: n.diachenko@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4306-7665>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216565101>

Інноваційний розвиток є ключовим чинником успіху та конкурентоспроможності в сучасному світі, що динамічно змінюється. Розуміння сутності інновацій та їх впливу на економічне зростання, соціальний прогрес і сталий розвиток є важливим завданням для науковців, політиків та суб'єктів господарювання.

Теоретичні підходи до формування засад інноваційного розвитку зазнали значної еволюції протягом останніх десятиліть. Від класичних моделей, що акцентували увагу на лінійному характері інноваційного процесу, на ролі науково-технічного прогресу, до сучасних концепцій, котрі зосереджені на складності інноваційних систем, взаємодії між різними суб'єктами та на сформованості відповідного інституційного середовища. Актуальність дослідження еволюції теоретичних підходів до формування засад інноваційного розвитку обумовлена тим, що розробка ефективних стратегій та державної інноваційної політики потребує розуміння теоретичних засад інноваційного розвитку.

Аналізу впливу інноваційних процесів на соціально-політичний та економічний суспільний розвиток присвячено ряд робіт вітчизняних науковців, зокрема еволюцію теоретичних підходів до інноваційного розвитку в економічній науці дослідив Б. Хахула [1]. Сутність, значення та візуалізацію складових інноваційного розвитку підприємства ідентифікували К. Дорошкевич, Н. Колінко та Р. Дзвоник [2].

Методологічні підходи щодо оцінки розвитку інноваційної діяльності підприємства дослідила І. Мушеник [3].

Метою дослідження є аналіз еволюції теоретичних підходів до формування засад інноваційного розвитку, виявлення ключових тенденцій та закономірностей, а також визначення перспектив подальшого розвитку теорії інновацій.

Для досягнення поставленої мети виокремлені такі завдання:

- ✦ дослідити історію розвитку теоретичних уявлень про інновації;
- ✦ здійснити аналіз внеску різних наукових шкіл та напрямів у розвиток теорії інновацій;
- ✦ виявити ключові чинники, що впливають на успішність інноваційного розвитку;
- ✦ визначити перспективи подальшого розвитку теорії інновацій.

У процесі дослідження використано такі загальнонаукові та спеціальні методи: *історико-логічний* – у процесі аналізу динаміки змін теоретичних підходів обґрунтування базових положень інноваційного розвитку, групування при узагаль-

ненні теоретичних підходів; *абстрактно-логічний, синтезу, екстраполяції* – для обґрунтування теоретичних узагальнень і формулювання висновків.

У *стародавньому світі* існувало кілька підходів до вмотивування виробників оновлювати товар і послуги. Ці підходи відрізнялися залежно від регіону, культури та історичного періоду, але деякі загальні тенденції можна виділити.

Серед *економічних стимулів* мотивування виробників оновлювати товари та послуги була і є конкуренція між виробниками та торговцями, оскільки щоби залучити покупців, виробники прагнули покращити якість своїх товарів, знизити ціну чи запропонувати щось нове та унікальне. Впроваджуючи нові технології та методи виробництва, вони могли збільшити продуктивність і знизити витрати, що приводило до зростання прибутку.

Серед *соціальних чинників* мотивування виробників оновлювати товари та послуги був і є престиж – у деяких культурах володіння певними товарами та послугами вважалося престижним, що й стимулювало виробників до створення більш розкішних і вишуканих виробів, які могли б задовольнити потреби заможних клієнтів.

Потреби суспільства на всіх етапах розвитку людства також впливали на кількість та якість виробництва товарів. Зміни в суспільстві, такі як зростання населення, розвиток міст і поява нових соціальних груп, також впливали на процеси оновлення товарів та послуг. Виробники повинні були адаптуватися до цих змін, щоб задовольнити потреби різних сегментів суспільства.

Важливим чинником впливу на виробництво завжди були культурні традиції, оскільки в різних культурах існували власні стандарти якості та дизайну товарів, яких виробники повинні були дотримуватися.

Технологічний прогрес завжди був базовим рушієм інноваційного розвитку. Винаходи та відкриття нових технологій були і є наразі важливим чинником оновлення виробничих процесів, товарів та послуг. Наприклад, винахід колеса, плуга, ткацького чи друкарського верстатів (1448 р.) [4, с. 59] та інших інструментів призвів до значних змін у виробництві та сільському господарстві. Поширення знань та інформації також сприяло модернізації. Виробники могли отримувати доступ до нових технологій та методів виробництва, обмінюючись досвідом з іншими виробниками та вивчаючи наукові праці. З метою інтенсифікації процесів поширення знань у суспільстві «у 1449 році англійський король Генріх VI (англ. – Henry VI; 1421–1471 pp.) видав монопольну грамоту на 20 років, що вважається пер-

шим у Англії патентом, вихідцю з Фламандії Джону з Ютімана на виготовлення кольорового скла для вікон Ітонського коледжу. Термін дії якого закінчувався після 20 років з дня видачі, після чого його учні могли самостійно використовувати отримані знання» [4, с. 59].

Відомим нормативним актом про авторське право є Статут Анни (англ. – *Copyright Act*), який був виданий у 1709 р. (вступив в силу у 1710 р.) і одержав свою назву по імені правлячої в цей час королеви Анни Стюарт (англ. – *Anna Stuart*; 1665–1714 рр.). Повна назва документа – «Акт про заохочення вченості шляхом наділення авторів і покупців правами на копіювання друкованих книг на нижче вказаний період часу» (англ. – *An Act for the Encouragement of Learning, by vesting the Copies of Printed Books in the Authors or purchasers of such Copies, during the Times therein mentioned*) [4, с. 59].

Базовим чинником забезпечення економічного розвитку була і є *державна політика, нормативні державні акти сприяли розвитку торгівлі, захищали права виробників і споживачів, сприяли впровадженню нових технологій та гарантуванню якості товарів та послуг*.

Відомими *фундаторами класичної економічної теорії* (XVIII–XIX ст.), які наголошували на важливості оновлення товарів та послуг, були Адам Сміт, Девід Рікардо та Жан-Батіст Сей.

А. Сміт (англ. – *Adam Smith*, 1723–1790 рр.), видатний шотландський економіст, філософ-етик, засновник класичного напрямку сучасної економічної теорії. У своїй фундаментальній праці «Дослідження про природу і причини багатства народів» (англ. – *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* (1776 р.)) [5] торкався теми інновацій, хоча й не в тому контексті, який ми розуміємо сьогодні. А. Сміт розглядав інновації в контексті вдосконалення інструментів, механізмів й організації виробництва та вважав, що конкуренція між виробниками є важливим стимулом для інновацій, оскільки підприємці, прагнучи отримати перевагу над конкурентами, постійно шукають нові способи вдосконалення своєї продукції та зниження витрат.

Д. Рікардо (англ. – *David Ricardo*, 1772–1823 рр.) – видатний англійський економіст, класик політичної економії, був послідовником та одночасно опонентом А. Сміта, який зробив значний внесок у розвиток економічної науки. Зокрема, у своїй праці «Принципи політичної економії та оподаткування» (англ. – *The Principles of Political Economy and Taxation*, 1817) досліджуючи принципи політичної економіки, хоча й не зосереджувався безпосередньо на інноваціях, однак його теорії ма-

ють значення для розуміння їх ролі в економічному розвитку [6].

Ж.-Б. Сей (фр. – *Jean-Baptiste Say*, 1767–1832 рр.), французький економіст-класик, який зробив значний внесок у розвиток економічної науки. Хоча він і не займався дослідженням інновацій як окремого явища, його праці містять ідеї, що мають значення для розуміння ролі інновацій в економічному розвитку. Вважаючи, що справжнім джерелом багатства є виробництво, а не торгівля чи гроші, Ж.-Б. Сей наголошував на важливості створення нових товарів та послуг для економічного зростання. Виданий у 1803 р. «Трактат політичної економії, чи просте викладення способу, яким створюються, розподіляються і споживаються багатства» (фр. – *Traité D'économie Politique, ou Simple Exposé de la Manière Dont la Richesse Est Créée, Distribuée et Consommée*) [7] Ж.-Б. Сея викликав значний резонанс у тогочасній Франції, зокрема, й критику з боку Наполеона Бонапарта. Ж.-Б. Сей, будучи прихильником вільної торгівлі та обмеження державного втручання в економіку, критикував політику Наполеона, спрямовану на протекціонізм та державне регулювання, що й викликало невдоволення Наполеона, який вбачав у цьому загрозу своїй владі.

Приділили увагу дослідженню впливу впровадження інновацій на суспільний розвиток і розробники теорії *еволюційної економіки* (XX ст.), серед яких Йозеф Шумпетер, Річард Нельсон і Сідней Вінтер.

Основні ідеї еволюційної економічної школи включають технічний детермінізм, інновації та підприємництво, адаптацію та навчання (табл. 1).

Йозеф Алоїз Шумпетер (нім. – *Joseph Alois Schumpeter*, 1883–1950 рр.) – австрійсько-американський економіст, соціолог та історик економічної думки – був одним із фундаторів теорії *еволюційної економіки*. Він популяризував термін «творче руйнування» в економіці. Й. А. Шумпетер вважав, що інновації є ключовим чинником економічного розвитку. Він стверджував, що саме нові ідеї, технології та методи виробництва є справжніми двигунами прогресу, а не просто чинниками збільшення кількості ресурсів.

Й. А. Шумпетер увів поняття «творчого руйнування» в економіці, яке описує процес, у якому нові інновації витісняють старі, застарілі технології та бізнес-моделі. Цей процес є болючим, але необхідним для економічного зростання та розвитку суспільства. Особливу роль він відвів підприємцям, які беруть на себе ризик впровадження інновацій. Саме вони є каталізаторами змін, які

Таблиця 1

Базові положення еволюційної економічної школи

Технологічний детермінізм	Технології розглядаються як головна рушійна сила економічного розвитку. Зміни в технологіях визначають напрямки і швидкість економічного зростання
Інновації та підприємництво	Підприємці та їхні інновації є ключовими фігурами в еволюційному процесі, адже створюють нові продукти, послуги та технології, які змінюють економіку
Неоднорідність агентів	Економічні агенти (фірми, споживачі) не є однорідними. Вони мають різні здібності, знання та ресурси, що впливає на їхню поведінку та успіх
Адаптація та навчання	Економічні агенти постійно адаптуються до змін у екзогенному середовищі, навчаються та змінюють свої стратегії
Історичний контекст	Економічні явища розглядаються в історичному контексті, оскільки минулі події та інституційні чинники впливають на сучасний стан економіки
Селекція та конкуренція	Конкуренція між фірмами та технологіями відіграє роль природного відбору, внаслідок якого виживають та розвиваються найбільш ефективні та адаптовані

Джерело: систематизовано автором.

сприяють розвитку економіки. Він вважав, що економічний розвиток відбувається циклічно, з періодами підйому, зумовленими хвилями інновацій, та спаду, коли ефект від цих інновацій вичерпується.

«Теорія економічного розвитку» (нім. – *Theorie der Wirtschaftlichen Entwicklung*, 1911) – одна з найвідоміших праць австрійського економіста Й. А. Шумпетера, в якій він заклав основи теорії інновацій та їхньої ролі в економічному розвитку (табл. 2).

У цій своїй книзі Й. А. Шумпетер досліджує питання економічного зростання та розвитку, пропонуючи оригінальну теорію, яка відрізняється від традиційних поглядів. Він стверджує, що головним чинником економічного розвитку є не просто збільшення кількості ресурсів, а інновації, тобто впровадження нових комбінацій чинників виробництва.

Річард Нельсон (англ. – *Richard R. Nelson*, 1930 р. н.) – видатний американський економіст, ві-

домий своїми дослідженнями в галузі технологічного розвитку, інновацій та еволюційної економіки.

У своїй праці «Національні інноваційні системи: порівняльний аналіз» (англ. – *National Innovation Systems: A Comparative Analysis*, 1993) [9] Р. Нельсон дослідив, як інновації впливають на економічне зростання та розвиток суспільства (табл. 3).

Сідней Грем Вінтер (англ. – *Sidney Graham Winter*, 1935 р. н.) – видатний американський економіст, один із засновників еволюційної економіки, відомий своїми дослідженнями в галузі технологічного розвитку, інновацій та еволюційної економіки, зробив значний внесок у розуміння того, як інновації впливають на економічне зростання та розвиток суспільства.

«Еволюційна теорія економічних змін» (англ. – *An Evolutionary Theory of Economic Change*,

Таблиця 2

Вплив інновацій на суспільний розвиток за Й. А. Шумпетером

Сфера	Опис впливу
Економічне зростання	Інновації сприяють підвищенню продуктивності праці, створенню нових товарів і послуг, що в кінцевому підсумку приводить до економічного зростання та підвищення рівня життя населення
Структурні зміни в економіці	Інновації можуть приводити до зміни структури економіки, виникнення нових галузей і зникнення старих. Це може супроводжуватися перерозподілом ресурсів та зміною професійної структури суспільства
Соціальні зміни	Інновації можуть впливати на соціальну сферу, змінюючи спосіб життя людей, їхні звички та цінності. Наприклад, розвиток інформаційних технологій призвів до виникнення нових форм комунікації та соціальної взаємодії

Джерело: систематизовано автором на основі [8].

Основні положення теорії Р. Нельсона

Сфера	Опис впливу
Еволюційна економіка	Р. Нельсон є одним із засновників еволюційної економіки, яка розглядає економічний розвиток як процес постійних змін та адаптації
Національні інноваційні системи	Р. Нельсон досліджував національні інноваційні системи, тобто сукупність інститутів, організацій та практик, які сприяють створенню та поширенню інновацій в країні
Роль технологій	Р. Нельсон вважав, що технології є не просто інструментами, а й важливими чинниками, що впливають на економічний розвиток.
Економічне зростання	Інновації сприяють підвищенню продуктивності праці, створенню нових товарів і послуг, що в кінцевому підсумку призводить до економічного зростання та підвищення рівня життя населення
Конкурентоспроможність	Інновації є важливим чинником конкурентоспроможності країн та компаній на світовому ринку
Соціальні зміни	Інновації можуть впливати на соціальну сферу, змінюючи спосіб життя людей, їхні звички та цінності. Наприклад, розвиток інформаційних технологій призвів до виникнення нових форм комунікації та соціальної взаємодії

Джерело: систематизовано автором на основі [9].

1982) [10], була написана у співавторстві з Річардом Нельсоном і стала класикою еволюційної економіки. Серед основних положень теорії С. Г. Вітнера є конкурентоспроможність, селекція та структурні зміни (табл. 4).

Теорія С. Г. Вітнера та Р. Р. Нельсона має велике значення для розуміння сучасних економічних процесів. Їх ідеї про роль інновацій та еволюційної економіки в розвитку економіки є актуальними й сьогодні. Ефективний інноваційний

розвиток є передумовою зростання суспільної довіри [11]. Багато країн світу, зокрема й Україна, роблять ставку на інноваційний розвиток як основу для забезпечення економічного зростання та підвищення конкурентоспроможності на світовому ринку.

ВИСНОВКИ

Теоретичні підходи до формування засад інноваційного розвитку постійно еволюціонують, відображаючи зміни в економіці та суспільстві. Те-

Таблиця 4

Основні положення теорії С. Г. Вітнера та Р. Р. Нельсона

Основні положення	Сутність
Еволюційна економіка	С. Г. Вітнер і Р. Р. Нельсон є одними із засновників еволюційної економіки, яка розглядає економічний розвиток як процес постійних змін та адаптації
Рутини (англ. – Routines)	Автори ввели поняття «рутин» як звичних способів поведінки та прийняття рішень, які існують в компаніях
Селекція	Автори використовують принцип селекції для пояснення того, як відбувається відбір найбільш успішних інновацій
Економічне зростання	Інновації сприяють підвищенню продуктивності праці, створенню нових товарів і послуг, що в кінцевому підсумку призводить до економічного зростання та підвищення рівня життя населення
Конкурентоспроможність	Інновації є важливим чинником конкурентоспроможності країн і компаній на світовому ринку. Вони дозволяють створювати нові продукти та послуги, які є більш привабливими для споживачів, а також знижувати витрати на виробництво
Структурні зміни	Інновації можуть призводити до зміни структури економіки, виникнення нових галузей і зникнення старих. Це може супроводжуватися перерозподілом ресурсів та зміною професійної структури суспільства

Джерело: систематизовано автором на основі [10].

орії інноваційного розвитку підкреслюють системний характер інновацій та необхідність координації між різними суб'єктами. Розробка ефективних стратегій та державної інноваційної політики потребує розуміння теоретичних засад інноваційного розвитку. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Хахула Б. В. Теоретичні засади розвитку інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 9–10. С. 55–60.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.9-10.55>
2. Дорошкевич К. О., Колінко Н. О., Дзвоник Р. Я. Інноваційний розвиток підприємства: сутність, значення та візуалізація складових. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 8–14.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-2>
3. Мушеник І. Методологічні підходи щодо оцінки розвитку інноваційної діяльності підприємства. *InterConf*. 2021. № 58. С. 21–24.
DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.21-22.05.2021.003>
4. Дяченко Н. П., Іваненко Г. В., Коваленко Н. А., Мельник А. Ю. Правові засади міждержавного регулювання у сфері інтелектуальної власності. *Розумовські зустрічі: збірник наукових праць*. Чернівці: Сіверський центр післядипломної освіти, 2019. Вип. 6. С. 56–67.
5. Smith A. An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations. University of Chicago Press, 1977. 1152 p.
6. Ricardo D. The Principles of Political Economy and Taxation. Dover Publications, 2004. 320 p.
7. Say J.-B. Traité d'économie politique, ou simple exposé de la manière dont la richesse est créée, distribuée et consommée. Paris, 1803. URL: https://darwin-online.org.uk/converted/pdf/1819_Say_Economie_politique_A5797.2.pdf
8. Schumpeter J. A. Theorie der wirtschaftlichen Entwicklung. Leipzig, Duncker & Humblot, 1997. 395 p.
9. National Innovation Systems: A Comparative Analysis / ed. by R. B. Nelson. Oxford University Press, 1999. 560 p.
10. Winter S. G., Nelson R. R. An Evolutionary Theory of Economic Change. Cambridge, MA: Belknap Press, 1982.
11. Дяченко Н. П., Александров О. В., Дяченко В. С., Коваленко Н. А. Інноваційний розвиток як переду-
мова зростання суспільної довіри. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 103–108.
DOI: [10.32702/2306-6814.2021.10.103](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.10.103)

REFERENCES

- Diachenko, N. P., Aleksandrov, O. V., Diachenko, V. S., & Kovalenko, N. A. (2021). Innovatsiyni rozvytok yak peredumova zrostantia suspilnoi doviry. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, (10), 103–108.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.10.103>
- Diachenko, N. P., Ivanenko, H. V., Kovalenko, N. A., & Melnyk, A. Yu. (2019). Pravovi zasady mizhderzhavnoho rehuliuвання u sferi intelektualnoi vlasnosti. *Rozumovskiy zustrichi: zbirnyk naukovykh prats*, (6), 56–67. Siverskyi Center Pisliadiploynoї Osvity.
- Doroskevych, K. O., Kolinko, N. O., & Dzvonyk, R. Ya. (2024). Innovatsiyni rozvytok pidpriemstva: sutnist, znachennia ta vizualizatsiia skladovykh. *Ekonomichnyi prostir*, (190), 8–14.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/190-2>
- Hakhula, B. V. (2022). Teoretychni zasady rozvytku innovatsiynoi diialnosti v ahrarnomu sektori ekonomiky Ukrainy. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, (9–10), 55–60.
DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.9-10.55>
- Mushenyk, I. (2021). Metodolohichni pidhody shchodo otsinky rozvytku innovatsiynoi diialnosti pidpriemstva. *InterConf*, (58), 21–24.
DOI: <https://doi.org/10.51582/interconf.21-22.05.2021.003>
- Ricardo, D. (2004). *The principles of political economy and taxation*. Dover Publications.
- Schumpeter, J. A. (1997). *Theorie der wirtschaftlichen entwicklung*. Duncker & Humblot.
- Say, J.-B. (1803). *Traité d'économie politique, ou simple exposé de la manière dont la richesse est créée, distribuée et consommée*. Paris. Retrieved from https://darwin-online.org.uk/converted/pdf/1819_Say_Economie_politique_A5797.2.pdf
- Smith, A. (1977). *An inquiry into the nature and causes of the wealth of nations*. University of Chicago Press.
- Winter, S. G., & Nelson, R. R. (1982). *An evolutionary theory of economic change*. Belknap Press.
- Zian'ko, V. V. (2008). *Innovatsiine pidpriemnytstvo: sutnist, mekhanizmy i formy rozvytku: monohrafiia*. Universum-Vinnytsia.